

fjellruter. Hele veistrekningen mellom Trollheimshytten og Røstadseter blev opvardet i 1925, ruten er stort set meget lettgått. Undtagen kanskje i slutten av august. For Trollheimens største multemyrer ligger i Vindøladalens øvre partier. Og multemyrerne her bærer bomsikkert hvert år. Så i multehøstens tid blir ofte den sprekeste fjellvandrer gjerne endel forsinket.

På Røstadseter er almindelig godt seterstell. Seteren passer foruten som gjennomgangsstasjon også fortrinlig som utgangspunkt for fjellturer i vest- og sydvestlig retning. Her finnes ingen opvardede ruter. Disse herlige fjelltrakter egner sig derfor for de mest eventyrlystne og mest fjellvante. Og er man riktig heldig, er det vel ikke helt utelukket, at man i disse trakter også kan påtreffe bjørn. Men skrem den ikke helt bort! For Trondhjems Turistforening vil gjerne ha en liten fredet plett innen sitt rike, hvor naturen ennå er natur og hvor skogens konge ennå er konge.

SØNDMØRE

AV CHR. BLOM

Hvorfor gaar ikke trønderne i Søndmøre? — ja, ikke andre mennesker heller for den saks skyld.

For et par aar siden tok jeg og mit kompani en fottur i Søndmøre. Vi møtte praktisk talt ikke en levende fotturist. Men reisende er der nok av. Vældige turistdampere kommer ind til Merok og Øie, og en hærs-kare av fuldpakkede biler — rutebiler og privatbiler — færdes efter landeveiene og fylder med sit indhold de mondæne hoteller. Men disse mennesker ser ikke det Søndmøre, som jeg og mit kompani har sett.

Kom og bli med til Søndmøre! Du vil ikke angre det. Netop for fotturisten er der noget at gjøre i Søndmøre. Dagsmarschene kan kanskje bli litt lange og stride, terrainet vil kanskje synes noget besværlig for den, som er vant til den nordenfjeldske vidde, men trønderne, som har vænnet sig til Trolldheimen og liker terrainet der, vil straks føle sig hjemme i Søndmøre.

Adkomsten er let. Den som har liten tid og ikke frygter Hustadviken kan ta hurtigruten til Aalesund og derfra med lokalbaaten.

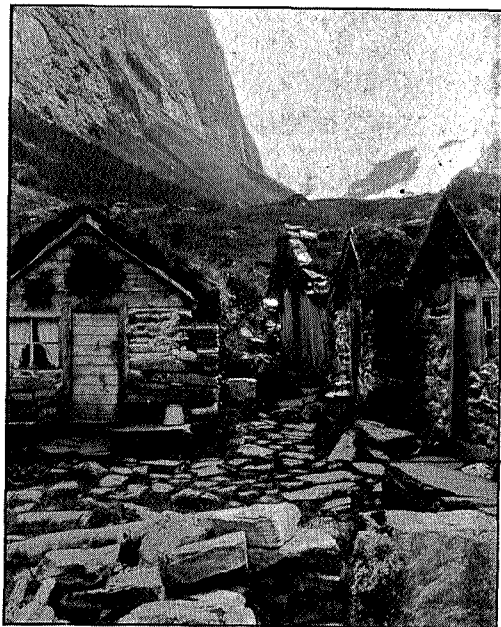
Men den, som blir sjøsyk ved synet av rød plysch og blank messing, og den som har tiden til sin disposition, kan — naar han er færdig med Trollheimen og kommer ned til Fåhle i Sundalen — fortsætte derfra sydover op Lilledalen gjennom Aursjøtrakten og paa to dage er man ved Mølmen paa Lesjeskogen.

Vil man herfra tilfots videre til Søndmøre, bør man som utgangspunkt vælge det gamle skydsskifte Stueflaatten, ca. 12 km. vestenfor Mølmen, paa grænsen mellem Lesjeskogen og Romsdal.

Fra Stueflaatten gaar man paa én dag ned til Tafjord ved bunden av Norddalsfjord, Søndmøres nordligste fjord. Veien gaar

over Tunga sæter, over Pyteggen og ned i Rendalen, som følges til sjøen ved Tafjord.

Mit kompani brukte 28 timer paa turen, men saa indtraf der ogsaa enkelte begivenheter, som jeg vil betegne som «maskinska-der» og som tvang os til at tilbringe natten ute. Men vi er fordringsløse, naar vi gaar i fjeldet. Har vi mat og det ikke regner altfor meget er vi tilfredse. Tiden er vor egen, og den klokkestreng vi hænger i til daglig har vi kuttet av.

Fot. O. Saxe.

Urasætrene i Norangsdalen.

I Tafjord er der et litet, men særdeles godt hotel. Alle mand i Tafjord synes at hete Lars. Det gjør ogsaa hotelverten. Her er velstelte hus langs stranden, haver med jordbær og rips, landhandlere — samtlige lydende navnet Lars —, blomstrende syriner og et elektricitetsverk. Det er en perle av et sted, ialfald i godveir, og i nærheten er Muldalsfossen, Søndmøres vakreste vandfald.

Hjørundfjorden er dog den for en fotturist interessanteste del

av Søndmøre. Fra Tafjord kan man ta lokalbaaten til Hellesylt i Sunelven og derfra med bil eller tilfots til Øie i Norangsdalen ved bunden av Norangsfjorden, en liten fjordarm, som gaar ind fra Hjørundfjorden. Hotel Union er godt og priserne rimelige.

Fjeldpartierne paa begge sider av Hjørundfjorden staar ikke tilbake for noget fjeldlandskap i dette land. Det er et Nordland flyttet mot syd, en Jotunheim som svømmer paa bølgerne, — som Søndmøres digter, Kr. Randers, sier.

Det tiltrækkende ved Søndmøre ligger i motsetningerne, de stadig vekslende bilder: Det vilde alpelandskap, de skinnende gletschere, de smaa bortgjemte fjelddaler med frodige, grønne sætervolder, de frugtbare, smilende fjordlandskaper og fjorden i storm og stille, som skyller sine bølger om fjeldenes fot, med solnedgange over havet i vest, solnedgange hvis make man neppe faar se andetsteds i vort land.

Med Øie som utgangspunkt kan man ta fotvandring paa en, to og tre dage. For særdeles fjeldvante folk og klatrere anbefales det vilde fjeldparti Raana paa Hjørundfjordens østside. Almindelige fotturister uten pretentioner kan bestige Slogen, — det tar ikke mere end én dag. Man kan ta en tur fra Fivelstadhaugen i Norangsdalen over Kvitelvedalsskaret til Tussevand — først opdaget av Wm. Cecil Slingsby — og en tur op Skylstadbrekken gjennom Brunstadskaret til Søkkelven.

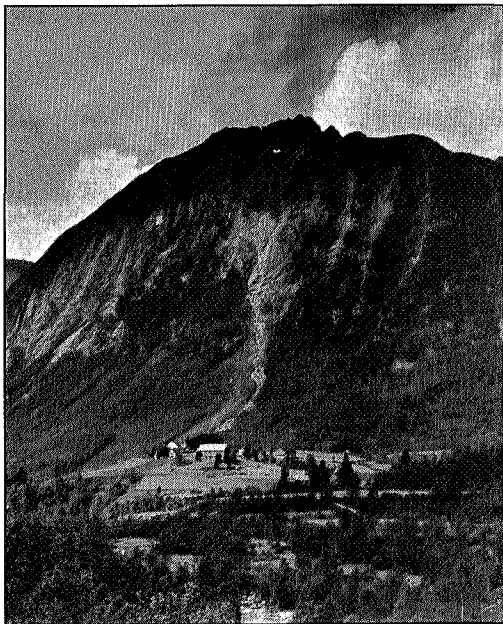

Fot. O. Saxe.

Søkkelven.

Søkелven er noget for sig selv, — ifølge Randers maaske det skjønneste av alle Søndmøres landskaper, — med flate, frodige enger, hvor ripsbuskene staar som hegn langs veie og stier, med stille vand og en sagte rindende elv, — og i bakgrunden Raanas vilde, forrevne tinder og fjeldpartierne paa begge sider av Brunstadskaret.

Den, som vil følge i vort fotspor, maa nu forlægge sit hovedkvarter fra Øie til gaarden Kolaas paa vestsiden av Hjørundfjorden, en mils vei op fra sjøen. Kolaas eger sig fortrinlig som utgangspunkt for fotturer i «det søndmørske Schweiz» mellem Hjørundfjorden, Vartdalsfjorden og Ørstenfjorden. Paa Kolaas faar man udmerket logis hos Ingebrigt Kolaas.

Kolaas gaard.

Fot. O. Saxe.

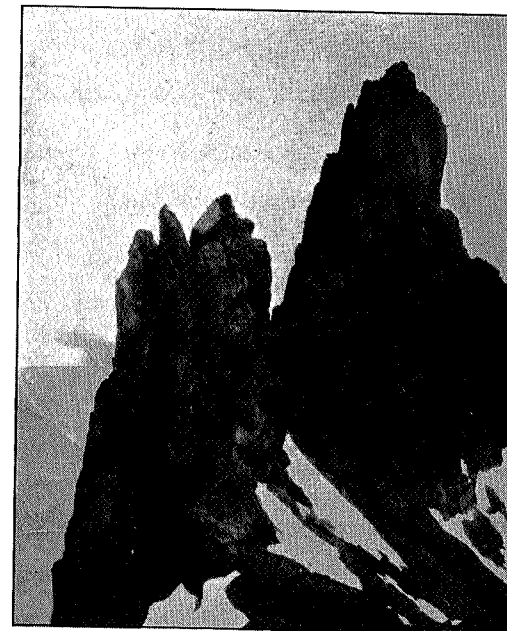
Ingen som kommer her maa forsømme at ta sig en tur til Molladalen. Man gaar ut fra Kolaas og følger veien op gjennem en sæterdal, Romedalen, og kan vende tilbake til utgangspunktet gjennem Kvandalen. Man kommer op i Molladalen over Molladalsstigen, brat og tung saa hænderne maa tas til hjælp. Molladalen er en gryte eller fjeldbotn med et par isfylde smaavand i bunden og paa alle sider omgit av de vildeste tinder, som dette søndmørske Schweiz kan opdrive. De slutter som en tæt mur med spidse taarn om denne lille fjeldgryte, som synes helt lukket til alle sider, naar man først er kommet ind i den. En opvardet sti fører over grytens kant — over kammen — og ned i lille Standal. Istedetfor at ta ned til fjorden fra Molladals-

skaret følges foten av Fossetinderne, op bræen mellem Standalshornet og Kolaastind, og man kommer ind i Kvandalen, som følges nedover til man træffer kjøreveien til Kolaas. Turen tar en dag og er uendelig vekslende.

Den som besøker Kolaas maa heller ikke forsømme at bestige Kolaastind, kjæmpen blandt Søndmøres alper. Med sine svarte fjeldsider og bræen paa toppen tar den sig imponerende ut, fra hvilken side man end ser den. Taug anbefales, men er ikke nødvendig. Et bedre utgangspunkt for bestigningen av denne kjæmpe end Kolaas kan man ikke finde. Og folkene paa gaarden er — som søndmøringer flest — likefremme og elskverdige.

— — — —

Jeg vil benytte anledningen til at advare mot den misforstaaelse, at klimaet paa Søndmøre er av den art, at strøket ikke er egnet som turiststrøk for fotturister, som jo er henviset til at tilbringe dagen ute enten veiret er slik eller slik. Vistnok kan det sætte ind med havskodde og regn av og til, men efter min erfaring er klimaet i de indre fjordbygder — om det end maa betegnes som fugtig — nok saa stabilt ialfald i sommertiden. Og fugtigheten har ogsaa sine fordele. Den forlener landskapet med en charme, som de tørre, duftløse østlandske somre savner. Og skulde uheldet være ute og regnet sile ned dag efter dag og havskodden skjule fjeldenes tinder, saa faar man trøste sig med Rocamboles ord, at «anlsen

Fot. O. Saxe

Tinder i Søndmøres alpeland.

om det tilhyllede sætter fantasien i en sterkere flamme». — Jeg er ialfald sikker paa den ting: Den som engang har besøkt Søndmøre, ham vil hverken regn eller skodde hindre i en gjentagelse av besøket.

Der findes selvfølgelig en uendelighet av forskjelligartede turer i Søndmøre — enkelte vanskelige og krævende, bedst egnet for den professionelle tindebestiger, andre som ikke stiller større fordringer end de en almindelig fotturist kan opfylde.

Jeg har med disse linjer blot villet gi en antydning av hvad den almindelige fotturist bør søke i Søndmøre. Kom selv og se! Du vil ikke bli skuffet! Og du vil føle stemningen i Kr. Randers' skjønne digt til «Søndmøre»:

Staar du ved havet,
 Ude i leden, hvor damperen stønner
 Ilsomt paa færdselens veie forbi,
 Der, hvor af storme, som hylende drønner,
 Bølgen har lavet
 Lunefuldt legende sin melodi, —
 Ser du mod øst over aasernes rand
 Alfelet stige
 Op for dit øie et underfuldt vinkende
 Skjønhedens rige.
 Det er de kneisende, svimlende, blinkende
 Tinder i Søndmøres alpeland.

VASSFJELLET

AV PER VINJE

Det kan hende dig dette, når dagene tar til og lenges utover vinteren, og dette ubestemmelige kommer i luften som gir dig fjell-lengselen i blodet. Du kan se kveldsolen en marsdag kaste sine siste stråler borte på Strandfjellene, du vil ved det huske dager tilfjells når kveldsføret skjerper i solefallet og målet for dagens anstrengelser vinker med sin hygge.

Når denne fjell-lengselen er kommet over dig, når du lengter etter påskeferie, solfest og slit innover vidder og bortgjemte fjell, er det likesom Bymarka og heiene utover, som du har gått og trasket i hele vinteren gjennom, ikke er bra nok lenger, — du vil så gjerne ha forandring i terreng og omgivelser.

Da blir det til at en tyr til Vassfjellet, som er vår nærmeste fjellnabo i syd, for det ligger akkurat så passe til for en søndagstur. Enten man nu vil benytte sig av den korte jernbanereise til Heimdal, Nypan og Kvål, eller man foretrekker å bruke skiene opover, gjennom Bymarka, over Leinstranden og på fjellet, så vinner man turen så godt på dagen.

Vassfjellet i sig selv ligger svært isolert til, der det bratt stiger op fra Guldalen og troner i ensom majestet med sin ca. 700 meter høie topp. Opstigningen kan på grunn av terrengbeskaffenheten ofte virke tung og slitsom, men har du først kommet op de verste stigninger, vil du til gjengjeld finne et utsyn du må lete lenge efter andre steder.

Der oppe på plataet har en de herligste løiper, og de smaker godt til avveksling. Og som avslutning på dagsturen får du de fine nedrenn til den ene eller annen stasjon på Størebanen, nedrenn som kan sette din skiløyperferdighet på den største prøve.

Fra midten av mars til langt ut i april, ja gjerne endel av mai